

PAPER DETAILS

TITLE: "Orhan Sevgi ve Ünal Akkemik'in "Türkiye Bitkileri Listesi (Damarlı Bitkiler)" Adlı Eserin Bilgi Kaynağı ve Terim Yaklaşımı Üzerine Bir Değerlendirme" (ATD 2(1): 50-67, 2014) Adlı Makaleye İlişkin Prof. Dr. Adil Güner'in Editöre Mektuba Yazarların Yanıtı

AUTHORS: Orhan SEVGİ, Ünal AKKEMİK

PAGES: 6-10

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/59841>



**"Orhan Sevgi ve Ünal Akkemik'in
"Türkiye Bitkileri Listesi (Damarlı
Bitkiler)" Adlı Eserin Bilgi Kaynağı ve
Terim Yaklaşımı Üzerine Bir
Değerlendirme" (Avrasya Terim Dergisi
2(1): 50-67, 2014) adlı makaleye ilişkin
Prof. Dr. Adil Güner'in Editöre
Mektuba ilişkin yazarların yanıtı**

Orhan Sevgi¹, Ünal Akkemik²

¹ İ. Ü. Orman Fakültesi Toprak İlmi ve Ekoloji Anabilim
Dalı, Bahçeköy-İstanbul;
ileti: osevgi@istanbul.edu.tr

² İ. Ü. Orman Fakültesi Orman Botaniği Anabilim Dalı,
Bahçeköy-İstanbul;
ileti: uakkemik@istanbul.edu.tr

Türkiye Bitkileri Listesi (Damarlı Bitkiler) adlı eserle ilgili yazdığımız değerlendirme makalesine ilişkin editöre mektup başlığı altında gönderilen değerlendirmeler üzerine, tamamen bilimsel çerçevede içinde kalarak yanıt yazma ihtiyacı ortaya çıkmış olup Sayın Prof. Dr. Adil Güner'in mektubu aynen yayımlanırken, mektuba ilişkin bazı yanıtlar da aşağıda verilmiştir:

Hazırlanan eserle ilgili yaptığımız değerlendirmelerin hemen tamamı konu çerçevesinde kalmıştır. Toplam yazılan 18 sayfanın tamamı değerlendirdiğimiz eserle ilgilidir. Dolayısıyla tartışmanın konusu "Türkiye Bitkileri Listesi (Damarlı Bitkiler)" isimli eserdir. Bununla birlikte editöre yazılan mektubun merkezinde de yazının başlığından da anlaşıldığı üzere "Türkiye Bitkileri Listesi (Damarlı Bitkiler) Adlı Eserin Bilgi Kaynağı ve Terim Yaklaşımı Üzerine Bir Değerlendirme" isimli eserdir. Fakat Editöre mektubun önemli bir kısmında yazılanların değerlendirme metninde belirtilen konularla ilgisi sınırlıdır. Sadece son kısımlarda konuyla ilgili bazı değerlendirmeler yapılmıştır. Bununla birlikte, bilimsel çalışmaların bilimsel kanıtlarla tartışılması gerektiğini düşünüyoruz.

Eserin bilgi kaynağı olarak değerlendirilmesi

Sayın Prof. Dr. Adil Güner; ladin örneğinden hareketle, bu örneğin ülkemizde kesin olarak olmadığını bilinmesine karşın, yine de kitapta kuşku olarak yer almasını savunmuş, bu bölümü "Resimli Türkiye Florası" adlı kitapta yazacak olan botanikçinin bunu araştırması için yer verildiğini belirtmiştir.

Bu açıklamayı bilimsel bir açıklama olarak değerlendirmek mümkün görülmemektedir. Çünkü;

1. Avrupa ladininin ülkemizde doğal olmadığını editör tarafından büyük bir güvenle bilinmesine karşın şüpheli kayıt yerine neden kaynağının güvenli olmadığı ve bu türün ülkemizde yetişmediği belirtilmemiştir? Karmaşık bir yol olan "şüpheli kayıt" yerine daha sade olan "kaynağın şüpheli olduğu" belirtilmemiştir? Ne yazık ki bu durum makalemizde belirttiğimiz diğer türler için de geçerlidir.

2. Sayın Prof. Dr. Adil Güner, acaba Resimli Türkiye Florası adlı büyük eserde ladin cinsini, Avrupa ladininin ülkemizde doğal olmadığını dahi bilmeyen bir botanikçiye mi yazdırmayı planlamaktadır ki, ona yol göstermeyi uygun görmüştür?

3. Sayın Prof. Dr. Adil Güner, kitapta daha başka hataların da olduğunu belirtmiştir. Böylesine büyük kapsamlı bir kitapta şekil hatalarının olması kaçınılmazdır. Buna karşın, bizim tartışma konusu yaptığımız hatalar, şekil hataları değil "yöntem hatasıdır". Böylesine şüpheli kayıtların bu şekilde ülkemizde varmış gibi verilmesi yerine, ayrı bir liste halinde hatalı kayıtlar olduğu ve araştırılması gerektiği belirtilmeliydi düşüncesindeyiz.

Yönteme yönelik değerlendirmeler;

Latince bitki isimleri ile Türkçe bitki isimleri arasındaki fark maalesef anlaşılmış değildir. Latince ismi koyan kişi bellidir. Türkçe bitki isimleri anonimdir. Latince bitki isimlerinde kültürel öğeler hemen hemen yokken, Türkçe bitki isimleri genellikle kültürelidir. Bitki adlarının kültür ürünü olduğu birçok bilim adamı tarafından ifade edilmektedir. Örneğin Türkçe bilimsel bitki adları yönergesini hazırlayan yazarlar da bunu ifade etmiştir (Menemen ve ark., 2013). Yani "kısamahmut" isminin bir hikayesi vardır. Bu kültürün içinde

olmayanlar için anlaşılması zor olabilir. Metinde "Türkçe'den bir örnek olarak, halk arasında bir bitki ismi olan "kısamabmut" adının mantıklı bir bitki adı olduğu ne kadar ileri sürülebilir ki?" ifadelerine katılmak mümkün değildir. Bununla birlikte, Linné'nin ikili isimlendirmesinin bir benzeri Türkçe isimlerde de yapılması hedefleniyorsa, bunun doğru bir yaklaşım olmadığını düşünüyoruz. Dünyada bir bitkinin bir bilimsel adı olmasına rağmen her dilde yerel birçok isminin olduğu bilinmektedir. Dünyanın kültürel mirasına katkı sağlayan yerel isim zenginliğimizi sadece "Türkçe Bilimsel İsim" adı altında tek bir isme indirme ihtiyacını doğru bir yaklaşım olarak kabul etmiyoruz. Bu niyetle karar kılınan isimler ile yıllarca Türkiye'nin farklı yörelerinde bilinen isimleri halkımızdan değiştirmesini beklemenin ne kadar bilimsel olduğunun çeşitli bilimsel ortamlarda tartışılması gereklidir diye düşünüyoruz. Buradan, Türkçe isimlerde bir standardın olmaması gibi bir sonucun çıkarılmaması gerektiğine de inanıyoruz.

Bitkilerin Türkçe isimlendirilmesine yönelik çalışmaların yayınlandığı tarihlere bir bakarsak; Türkiye Bitkileri Listesi (Damarlı Bitkiler) isimli eser birinci baskısı 20 Kasım 2012 tarihinde yapılmıştır. Kitabın değerlendirilmesine yönelik "Türkiye Bitkileri Listesi (Damarlı Bitkiler)" Adlı Eserin Bilgi Kaynağı ve Terim Yaklaşımı Üzerine Bir Değerlendirme" isimli makale Mart 2013 tarihinde yayınlandı. Daha sonra, Bağbahçe Çevre Bahçe Çiçek isimli magazin dergisinin Mayıs - Haziran aylarındaki 47 sayısında (2013) "Türkçe Bilimsel Bitki Adları Yönergesi" ismiyle yayınlanmış, daha sonra aynı metin Eskişehir'de yapılan biyoloji kongresinde bir oturumda tartışılmıştır. Bu bağlamda akla birkaç soru gelmektedir:

1) Türkçe Bitki Adları Sözlüğü kitabında yazılan isimler için yönerge kuralları uygulandı mı? Neden öncelikle "Türkçe bilimsel bitki adları yönergesi" çıkarılmadı?

2) Söz konusu yönergeye göre isimlendirmeler yapıldıysa, önce sonuçların bir eser olarak yayınlanması, sonra yönergenin yayınlanması veya tartışmaya açılması bilim dünyasında sık rastlanan bir durum değildir.

3) İsimlendirmeler bu yönergeye göre yapılmadıysa, isim verilen 13.754 taksonun Türkçe adlarının bu yönergeye uygun hazırlanmadığının kamuoyuyla paylaşılması gerekmez midir?

Yukarıda belirttiğimiz genel fikirlerin yanında eserle ilgili en temel sorunlardan bir tanesi olan "yöntem" konusu maalesef ikna edici değildir. Örneğin yöntemin nasıl geliştirildiği ve nasıl test edildiği konusunda hiçbir bilgi verilmemiştir. Bu yöntemle elde

edilen sonuçlar yoluyla "Türk halkının güvenilir bitki bilgisine ulaşması" sağlanabilmiş midir?

Bütün bitkilere uygulanan bu çalışmanın sonucu olan isimler yerine, ortak bir dil oluşması ve iletişimin sağlanması için yöntemin kamuoyuyla paylaşılması gerekirdi. Flora çalışmaları her ne kadar bitkibilimcilerin işi olsa da bitki isimleri birçok bilim alanı, meslek ve ilgi grupları vb. gibi birçok kesim tarafından kullanılmaktadır. Dolayısıyla bu çalışmanın yöntemi, Biyoloji Kongrelerine, Türk Dil Kurultaylarına, Antropoloji, Orman, Tarım, Eczacılık ve Tıp Sempozyum veya Kurultaylarına sunulup eleştiriye açılması ve birkaç yıllık bir sürece yayılması gerekirdi. Böylece konunun çeşitli kesimlerde etraflıca tartışılma imkanı sağlanmış olurdu. Bu da çalışmanın değerini arttıracak gibi, sonuçlarının da yaygınlaşmasını katkı sağlardı.

Bitki adları üzerine yapılacak çalışmaların disiplinler arası olması gerekir (Özmen, 2008). Bu sağlanamıyorsa yukarıda belirttiğimiz sempozyum ve kurultaylarda konu gündeme getirilerek ortak bir görüş oluşturulma çabasına gidilmeliydi. Türk Dil Kurumunun çeşitli bilim dallarında çıkardığı sözlüklerden (uzmanları tarafından hazırlanmış) bu tecrübeler edinilmiştir. Bir kişi veya grubun yazdığı ve Türkçeleştirilmiş birçok terimi içeren bu çalışmalar toplumda çok az karşılık bulmuştur. Dolayısıyla böylesi geniş çapta isimlendirme faaliyetinin yöntem kısmı açıklığa kavuşmadan ve Türkçeleştirmede konuyla ilgili bilim dalları ve ilgi grupları konunun işlenmesine dahil edilmeden sonuç almak mümkün değildir. Tabi ki sonuç almak isteniyorsa buna dikkat edilmelidir. Türk Dil Kurumunda çok sayıda Türkçe önerileri içerecek şekilde hazırlanan sözlükler basılmış ve her kütüphaneye gönderilmiştir, fakat terimler istenilen düzeyde yaygınlaşmamıştır. Örneğin "flora" terimi için önerilen "bitey" terimi maalesef kullanım sahası bulamamıştır (Sertkaya, 2012). Türkçe konusunda en hassas bitkibilim uzmanları dahi kullanmamıştır. Ayrıca Bitey kelimesi 1953 yılında Prof. Dr. Muzaffer Selik tarafından Konya ovası ve civarında "mevcut bitki örtüsü anlamında kullanıldığını belirtilmiş ve Ormancılıkta "Flora" kelimesinin karşılığı olarak alınabilir" şeklinde ifade etmiştir (Sevgi, 2012b). Ancak bu terim çok sınırlı kullanılmıştır (Güler, 1968). Ümit edilir ki "Resimli Türkiye Florası" yerine "Resimli Türkiye Biteyi" ismiyle yeni yayınlar hedeflenir.

Yöntemin en önemli yönü, aynı yöntemi kim nerede uygularsa uygulasin aynı sonuçlara ulaşmasını sağlamasıdır. Fakat yöntem olarak yazılan kısımlarda yazılanları bir başka grup uygulasa başka sonuçlara ulaşacaktır. Bundan dolayı verilen bitki isimlerinin

güvenilirliği tartışmalıdır. Örneğin kaynak olarak kullanılan 385 eserin neye göre seçildiği belli değildir. Sadece İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi mensuplarınca yayınlanan kitap sayısı 751 adedi bulunmuştur. Diğer alanların kitap ve makalelerinin sayısı düşünüldüğünde, yayın seçim ölçütlerinin belirlenmesi gerekmektedir. Bitki adlarını kullanan çeşitli bilim alanları, meslek ve ilgi grupları düşünüldüğünde bu rakam da yetersiz kalır. Ayrıca burada söz edilen yayınlar günümüze ait yayınlardır. Oysa Türkçe bitki adı kullanımı birçok el yazmasında kullanılmıştır (Tuna, 1987; Baytop, 1997). Maalesef bunların çok azı çevrilmiştir.

Ayrıca çalışmalar kısmında 3. maddede belirtilen; "Önce ilgili cinsteki bütün takson isimleri, sonra Türkçe isim harfzundaki —kaynaklarda geçen— bütün Türkçe adlar alfabetik olarak sıralanmıştır. Her tür veya takson için, havuzda en çok atf alan Türkçe isim, o tür için seçilmiştir; bu tür isimler "halk derlemesi" olarak nitelendirilmiştir. Geri kalan isimsiz türlere, eldeki fazla isimlerden uygun olanlar atanır; bu tür isimler de "halk derlemesinden atama" olarak nitelendirilmiştir." kısmının uygulanması ne kadar doğrudur. Kaldı ki ne kadar uygulandığı tartışmalıdır. "Fazla isim" kavramı neyi ifade eder. Her biri bir bitkinin karşılığı olarak kullanılmaktadır. Yani kültürel bir değerdir. Fazla isim diye alıp başka bitkiye verilmesi kabul edilebilir mi? Buna da "halk derlemesinden atama" denilebilir mi? Bu yaklaşımı da doğru bir yaklaşım olarak değerlendirmiyoruz. Ayrıca eser sahipleri de bu yaklaşımının çok da doğru olmadığını "Bu adımın doğruluğu elbette tartışma götürür; ancak çok sayıda türe kısa sürede isim belirlemenin çarelerinden biri olarak görülmüştür." ifadeleriyle belirtmişlerdir. Bununla birlikte bu süre azlığı ifadesinin böylesine önemli bilimsel eserde bir mazeret olarak kabul edilmesi doğru değildir.

Kaldı ki bu isim derlemesi veya derlemeden atanması ne kadar uygulandığı da tartışmalıdır. Örneğin *Pinus nigra* türü Karaçam olarak yayınlanmıştır. Karaçam ismi akademik yayın ve ortamlarda kullanılan bir isimdir. *Pinus*'u "çam" olarak *nigra*'yı da "kara" olarak masa başında çevrilmiş ve Türkçeleştirilmiş bir isimdir. Bilim adamları ve üniversite eğitimi alan kişiler bu ismin vatandaşlarımız arasında yayılmasını sağlamıştır. Oysa bu türün halkımız arasındaki ismi Akçam'dır (Sevgi, 2012b). Ayrıca Türkiye'nin birçok yerinde Akçam ismi geçen yer adları bulunmakta olup bunların önemli kısmı akçamın yayılış alanı içindedir. Bununla birlikte sizin kaynaklarınızdan elde ettiğiniz bilgilere göre karaçam kullanılmış, bu da "halk derlemesi" olarak ifade edilmiştir. Dolayısıyla halk derlemelerinde karaçam adının mevcut olmaması gerekir. Benzer durum *Populus*

tremula içinde geçerli olup, halk arasında "dağ kavağı, orman kavağı" olarak geçer.

Yapılan çalışmanın yaratacağı kargaşaya bir örnek mayasıl otundan verilebilir. Söz konusu bitki ile ilgili olarak, 21 cinstе bulunan 32 türe ait 39 taksonun adlandırıldığı bölgeler, diğer yöresel isimleri, hangi hastalık için kullanıldıkları ve yer aldığı kaynaklar liste halinde sunulmuştur (Sevgi ve Kızıllarslan, 2013). Mayasıl otu olarak en çok kayıt *Teucrium chamaedrys*, *Teucrium polium*, *Ajuga chamaepitys* ve *Hypericum scabrum* türlerinde bulunmaktadır (Sevgi ve Kızıllarslan, 2013). Ayrıca en çok kaydı olan türlerin yayılışı aşağıda verilmiştir. Söz konusu mayasıl otu ismi üçüncü sırada bulunan *Ajuga* cinsine verilmiş ve bütün cinstе bulunan türlere "mayasıl" kelimesi verilerek isimler eklenmiştir. Örneğin; Kıbrıs mayasılı, dallı mayasıl, özmayasıl vb. Oysa "mayasıl" kelimesi halk arasında hastalık için kullanılmaktadır. Bu durumla ilgili olarak;

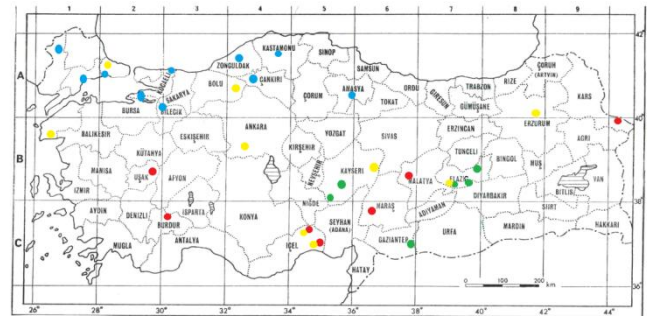
1) Ülke genelinde 39 taksona verilen isim bu kitapla tek bir cinsе verilmiştir.

2) En yaygın olan *Teucrium chamaedrys* isim yerine üçüncü sıradaki türün cinsi (*Ajuga*) tercih edilmiştir.

3) Hastalık adı bitkiye verilmiştir. "mayasıl otu" bir hastalığı tedavi eden ot anlamındayken, "dallı mayasıl", "öz mayasıl", "Kıbrıs mayasılı" farklı anlama gelmektedir.

4) Söz konusu farklı kullanımların kültürel karşılığı bu yaklaşımla ortadan kaldırılmıştır.

5) Ayrıca, tıbbi açıdan da önem taşıyan bu tür bitkilere verilen yeni isimler halk arasında da sorunlara neden olabilecektir



Şekil 1: Türkiye'de *Ajuga chamaepitys* (●), *Hypericum scabrum* (●), *Teucrium chamaedrys* (●), *Teucrium polium* (●) türlerinin mayasıl otu olarak adlandırıldığı yerler (Sevgi ve Kızıllarslan 2013).

Editöre mektupta geçen diğer konulara ait değerlendirmeler

"İsim çalışması yaparken, kişisel çalışmanın verimli olmadığını, ama bir arada iken çalışmanın daha verimli ve kolay olduğunu tecrübe ettiğimizden verdiğimiz ilk karar, bütün bitki adlarının oturumlar halinde birlikte belirlenmesi gerektiği idi. Bu çalışmada toplam 47 oturum gerçekleşmiştir. Bu oturumlara ilgili bitkinin uzmanı mutlaka davet edilmiş; çoğu durumda da uzman kişi oturumlara katılmıştır. Sadece oturumlarda 55 kişi (uzmanlar ve ekibimiz) 2142 adam*saat mesai harcamıştır." Bu çalışma bu yönüyle elbette değerlidir. Çünkü bilim insanlarının zamanlarının ne kadar değerli olduğu ortadadır. Buna karşın, bazı bilim insanlarına göre 8000 yıllık tarihimizde milyonlarca insanın bitkilere verdiği isimler, bu çalışmayla göz ardı edilmiş izlenimi vermektedir. Bu birikimin elbette ele alınması ve değerlendirilmesi gerekirdi.

Metnin içinde "Değınmeden geçemeyeceğim bir diğer eleştiriniz ise "etnisiteye dayalı adlandırma". Oradaki çoğu eleştirinize katılmamız güçtür; esasen bizim verdiğimiz isimler Lâtince'nin bir çevirisi değildir ve hiçbir zaman Lâtince'si "turcicum" diye biz de "türk" nitelemesini kullanmak zorunda hissetmedik. Ayrıca üşenmeden saydığımız rakamlar, bizim Anadolu Türk halkını oluşturan unsurlara ve etnik kümelere yer verdiğimizizin, kucakladığımızın bir göstergesi olarak da değerlendirilebilir. Bu unsurların ve halkların hiçbirini yeme ya da övme düşüncemiz olmadı; amacımız, sadece bir başka bitkiye özgün bir ad bulma çabasından ibaretti." ifadesi yer almaktadır. Bizim eleştirdiğimiz iki hususta bilgi almak isterdik;

1) Halkımızın etnisiteye dayalı bitki isimlendirmesi yaklaşımı bulunmamaktadır. Bitki isimleri çalışmalarından veya başka kaynaklardan halkımızın etnisiteye göre bitki isimleri verdiğine yönelik bilgi veya analiz var mıdır? Örneğin 15 ayrı sözlük veya şifa eserinde bazı bitkilere etnik isimlerin verildiği bildirilmektedir (Uçar, 2013a). Bitki isimlerinin verilmesinde hayvan adlarından hareketle, organ adları ve coğrafyaya dayalı isimler geniş listeler ve rakamlarla verilirken, etnisite/din birlikte verilmekte ve birkaç isimle geçirilmiştir (Uçar, 2013b). Dolayısıyla halkımızın etnisiteye dayalı bazı bitki isimlerine yönelik örnekler verilebilir. Fakat bunun bir eğilim ve yaklaşım olduğu ilgili kaynaklarda belirtilmediği gibi, buradan böyle bir sonuca varmakta mümkün görülmemektedir.

2) Coğrafyadan etnisiteye geçilemeyeceği değerlendirme metninde belirtilmiş ve örnek olarak "*Cirsium bulgaricum*" türüne "*pomak kangalı*" ismi verilmiştir. Bunun yerine Bulgaristan kangalı demek, coğrafi bir anlam taşıdığından daha doğru bir yaklaşım olabilirdi" diye de ifade edilmiştir. Dolayısıyla çalışma

ekibinin etnisiteyle ilgili görüşleri konu edilmemiştir. Verdiğimiz diğer örnekte; "*Ophrys omegaifera Fleischm. subsp. israelitica* (H. Baumann & Künkele) G. Morscheke & K. Morscheke alttürü "yahudi salebi" ismi verilmiştir. Bunun yerine "İsrail salebi" denmesi coğrafi yer belirtmesi açısından daha doğru bir yaklaşım olabilirdi" şeklindeydi.

"Makalenizde belirttiğiniz hususlardan biri de "dilbilim" alanında uzman bir kişinin ekte olup olmadığıdır." şeklinde yazılan ifadenin metnin neresinde geçtiği belirlenememiştir¹. Söz konusu metinde konuyla ilgili geçen ifade "*Türkçe ad kullanımında, dilbilimcilerin de desteğinin olması kaçınılmaz bir gerçektir.*" şeklindedir. Cümleden de anlaşıldığı üzere ekte bulunan bir kişiden değil, "-ler" ekiyle çoğul ve "desteğinin" olması ile aktif bir durum belirtilmiştir. Nasıl ki felsefeciler, botanikçiler, atıcılar, boyacılar vb ifadeleri bir kesimi ifade ediyorsa, dilciler de bir kesimi ifade etmektedir. Dolayısıyla çalışmada daha fazla dilbilimci görmeyi veya hiç olmazsa ilgili hocamızın katkılarını metinde daha belirgin görmeyi beklerdik.

Sonuç olarak Türkçe bitki adları kullanımı konusunda kamuoyu oluşturulması açısından bu çabaların son derece önemli olduğuna inanıyoruz. Bununla birlikte, bilimin doğası gereği, gereksiz bir telaş içine girilmeden, daha sonradan ortaya çıkabilecek hataların şimdiden öngörülmesi ve zamana yayarak yöntemle ele alınması gereklidir. Özellikle yöntem konusu başarıyı doğrudan belirleyen en önemli etken olduğunu unutulmamalıdır. Bu yaklaşım; Türkçe bitki adlarının oluşturulması, kullanımlarının yaygınlaşması, benimsenmesi ve herkes tarafından kabul edilmesini kolaylaştıracaktır.

¹ Metinde geçen "*Ayrıca siz, bir dilbilim dergisinin baş editörsünüz*" ifadesinde geçen dergimiz Terim Dergisidir ve disiplinler arasıdır. Terimle ilgili tarafımızdan yapılan çalışmalar konuyla doğrudan ilişkili olmadığı için meraklılarına dipnot olarak verilmiştir. Sevgi, O., 2004: *Fen Bilimleri Sözlüklerinde Türkçe Kelime Kullanımı*. V. Türk Dil Kurultayı 20-26 Eylül 2004 Ankara, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları:855/1, sayfa:2667-2686. Sevgi, O. ve Aydın, A. 2007 "Kar ve çığ sözlüğü" üzerine bir değerlendirme. *İstanbul Üniversitesi Orman Fak.* B57 Sayı:2, 93 – 110., Sevgi, O. ve Tecimen, H., 2008: Ormanlık Bilimlerinde Terim Çalışmaları. *İstanbul Üniversitesi Orman Fak.* Seri: B, Sayı: 1, Sayfa: 1-9., Tecimen, H.B., Sevgi, O., Okan, T. 2012: Türkiye Türkçesinde geleneksel toprak bilgisi. *Acta Turcica*, 235 - 247., Sevgi, O., 2012a: Ormanlık'ta Terim Çalışmalarının Şeceresi. *Vefatının 30. Yılında Prof. Dr. Faruk Kadri Timurtaş Hatırasına Uluslararası Yaşayan Türkçe Bilgi Şoleni* 30 Mayıs - 1 Haziran 2012, İstanbul, Sevgi, O., 2012b: Farkındalık Yaratma: "Yerli Ormanlık Terimleri" Çalışması. *VII. Türk Dil Kurultayı* 24-28 Eylül 2012., Sevgi, O., 2013. Orman (-lar), Ormanlık Alan ve Orman Alanı Terimleri: Kullanım Sorunları ve Öneriler. *Avrasya Terim Dergisi*, 2013, 1 (1): 59 - 73.

Yaptığımız bu eleştirilerle hedefimiz, bitki isimlerine ilişkin olumsuzluğa yol açacak durumları en aza indirmektir. Böylece; bu çalışmayla ilgili düşüncelerimizi yeterince yazabildiğimize inanıyor, başta Sayın Prof. Dr. Adil Güner hocamız olmak üzere emeği geçen bütün bilim insanlarına bu değerli emeklerinden dolayı teşekkür ediyoruz. Bilimsel bir düzeyde olan bu tartışmalarımızın kamuoyuna faydalı olması diliyoruz.

KAYNAKLAR

- Baytop, T., 1997. *Türkçe Bitki Adları Sözlüğü*. Türk Dil Kurumu Yayınları:578, 2. baskı, ISBN: 975 – 16 – 0542 – 3, 512 sayfa.
- Güler, N., 1968. Çevrenin Korunması ve Ussal Kullanılması. *Ekistics* — Sayı 156 (Kasım): sf 39 - 41 (Erişim: 17.09.2014, <http://dergi.mo.org.tr/dergiler/4/383/5606.pdf>).
- Güner, A., Akyıldırım, B., Alkayış, M. F. Çingay B., Kanoğlu, S.S., Özkan, A.M., Öztekin, M. ve Tuğ, G.N., 2012. Türkçe bitki adları. Şu eserde: Güner, A., aslan, S. Ekim, T. Vural, M. & Babaç, M.T. (edlr.). *Türkiye Bitkileri Listesi (Damarlı Bitkiler)*. Nezahat Gökyiğit Botanik Bahçesi Yayınları Flora Dizisi 1 İstanbul.
- Güner, A., Özkan, A.M.G. Akyıldırım, B., Çingay, B., Tuğ, G.N., M. Alkayış, M.F., Öztekin, M., ve Kanoğlu S.S., 2014. "Orhan Sevgi ve Ünal Akkemik'in "Türkiye Bitkileri Listesi (Damarlı Bitkiler)" Adlı Eserin Bilgi Kaynağı ve Terim Yaklaşımı Üzerine Bir Değerlendirme" (*Avrasya Terim Dergisi* 2(1): 50-67, 2014) adlı makalesi üzerine" isimli editöre mektub. *Avrasya Terim Dergisi* 2(2): 1-5.
- Menemen, Y., Aytaç, Z. ve Kandemir, A. 2013. Türkçe bilimsel bitki adları yönergesi. *Bağbahçe* sayı 47: 28-31.
- Özmen, M., 2008. Bitki Adları Sözlüğü ve Bitki Adlarının Derlenmesiyle İlgili Sorunlar Üzerine. *Türkiye Türkçesi Ağız Araştırmaları Çalıştay Bildirileri*, sf: 559 - 564, 25 - 30 Mart 2008 Şanlıurfa,
- Sertkaya, O. F., 2012. Etimoloji Nedir - Ne Değildir ve İsimden İsim Yapan +ay /+ey Eki Üzerine. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Türkoloji Dergisi* 19, (1): 43-72.
- Sevgi ve Kızıarslan 2013. Bir İsim Çok Bitki - Mayasıl Otu. *Avrasya Terim Dergisi*, 2013, 1 (1): 17 - 29.
- Sevgi, O., 2004. *Fen Bilimleri Sözlüklerinde Türkçe Kelime Kullanımı*. V. Türk Dil Kurultayı 20-26 Eylül 2004 Ankara, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları:855/1, sayfa:2667-2686.
- Sevgi, O., Aydın, A. 2007. "Kar ve çığ sözlüğü" üzerine bir değerlendirme. *İstanbul Üniversitesi Orman Fak. B57 Sayı:2*, 93 – 110.
- Sevgi, Tecimen 2008. Ormancılık Bilimlerinde Terim Çalışmaları. *İstanbul Üniversitesi Orman Fak. Seri: B*, Sayı: 1, Sayfa: 1-9.
- Sevgi, O., 2012a. Ormancılık'ta Terim Çalışmalarının Şeceresi. *Vefatının 30. Yılında Prof. Dr. Faruk Kadri Timurtaş Hatırasına Uluslararası Yaşayan Türkçe Bilgi Şöleni* 30 Mayıs - 1 Haziran 2012, İstanbul.
- Sevgi, O., 2012b. Farkındalık Yaratma: "Yerli Ormancılık Terimleri" Çalışması. *VII. Türk Dil Kurultayı 24-28 Eylül 2012*.
- Sevgi, O., 2013. Orman(-lar), Ormanlık Alan ve Orman Alanı Terimleri: Kullanım Sorunları ve Öneriler. *Avrasya Terim Dergisi*, 2013, 1 (1): 59 - 73.
- Sevgi, O., Akkemik, Ü., 2014. Türkiye Bitkileri Listesi (Damarlı Bitkiler) Adlı Eserin Bilgi Kaynağı ve Terim Yaklaşımı Üzerine Bir Değerlendirme. *Avrasya Terim Dergisi* 2(1): 50-67.
- Tecimen, H.B., Sevgi, O., Okan, T. 2012. Türkiye Türkçesinde geleneksel toprak bilgisi. *Acta Turcica*, 235 - 247.
- Tuna, O. N. 1987. Malatya'da Bir Yazma Tıp Kitabı ve Türk Bitki Adlarının Kaynakları. Battal Gazi ve Malatya Çevresi Halk Kültürü Sempozyumu (19-21.10.1987), 213-231.
- Uçar, İ., 2013a. Yetiştigi/Geldiği Coğrafya veya Etnik Adlandırmayla Oluşturulan Bitki Adları. *Journal of World of Turks*. Vol. 5, No. pages: 115 - 135.
- Uçar, İ., 2013b. "Kavram - Çağrışım - Kelime" Bağlamında Bitki Adlarına Anlam Bilimsel Bir Yaklaşım. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 8/1 Winter 2013*, p. 2671